

En gemensam digital assistent för offentlig sektor

Etapp 2

Medarbetare i den offentliga sektorn i Sverige hanterar dagligen omfattande och varierande textrelaterade uppgifter. Dessa är viktiga för att kunna uppfylla sektorns uppdrag och erbjuda tjänster till medborgarna men är samtidigt ofta mödosamma och tidskrävande. Samtidigt förväntas en stor personalbrist i sektorn på grund av den åldrande befolkningen och minskande arbetskraft.

AI-teknik för språk har potential att skapa stora värden i offentlig sektor och vara en del i att möta utmaningen med personalbrist under de kommande tio åren. Men de flesta organisationer saknar förutsättningar för att kunna utnyttja AI:s stora potential. Och framför allt saknas det i Sverige i stort de data som krävs för att träna relevanta språkmodeller som är skräddarsydda efter den offentliga sektorns specifika behov.

Därför syftar det här initiativet till att skapa nationell samverkan inom offentlig sektor för att utveckla moderna och kapabla AI-lösningar för språk. Målet är att dela på kritiska resurser och dela på bördan av att skapa de data som krävs för att kunna skapa verkligt kapabla och flexibla lösningar.

Innehållsförteckning

1.	DOKUMENTETS SYFTE	3
2.	SAMMANFATTNING	3
3.	ORDLISTA	4
4.	VAD ÄR INITIATIVET?.....	5
5.	BAKGRUND	9
6.	MÅL OCH VISION	10
7.	HUR GENOMFÖRS INITIATIVET?	12
8.	VAD TJÄNAR NI PÅ ATT DELTA?	13
9.	ERFARENHETER FRÅN DELTAGARE I ETAPP 1.....	14
10.	VAD KRÄVS FÖR ATT DELTA?	16
	KONTANTINSATS	16
	ARBETSTIDSINVESTERING	17
	INTERN FÖRÄNDRINGSLEDNING	17
11.	HUR ANMÄLER NI ER?	18
12.	ANVÄNDNINGSFALL.....	18
	GENERELLA FÖRMÅGOR	18
	RAG I HEMTJÄNSTEN	20
	HJÄLP MED DOKUMENT	21
13.	PROJEKTPLAN OCH EXEMPEL PÅ AKTIVITETER	22
14.	ER INTERNA PROJEKTORGANISATION	25
15.	VILKA KOMMER ATT DELTA I DATAGENERERINGEN?	26
16.	VAD KOMMER DE ATT GÖRA?	27
17.	PRINCIPER FÖR ARBETET	28
18.	AI SWEDEN OCH LINDHOLMEN SCIENCE PARK	28
19.	KONTAKT	29
	FRÅGOR OM PROJEKTET	29
	ANMÄLAN.....	29

Kontakt

Jonatan Permert, projektledare

jonatan.permert@ai.se

Lucas Ambjörn, assisterande projektledare

lucas.ambjorn@ai.se

1. Dokumentets syfte

Syftet med detta dokument är att fungera som underlag för beslutsfattare i organisationer som överväger att delta i etapp 2 av initiativet ”En gemensam digital assistent för offentlig sektor”.

2. Sammanfattning

”En gemensam digital assistent för offentlig sektor” är ett samarbete mellan svenska myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet, koordinerat av AI Sweden. Syftet är att främja nationell samverkan kring AI för textuppgifter och skapa förutsättningar för gemensamma lösningar i offentlig sektor. Målet är att dela på kritiska resurser samtidigt som man delar på bördan av att samla den datamängd som krävs för att kunna skapa verkligt kapabla och flexibla lösningar.

Att vidareutveckla språkmodeller så att de svarar på ett bättre sätt, lära sig använda specifik terminologi, förstår specifika regler och lagar, och till och med anpassar sig till en viss stil eller ton som passar den offentliga sektorn är en viktig del av att göra AI mer användbar och relevant för den offentliga sektorn. Men för detta krävs stora mängder träningsdata som kommer från sektorn själv och dessa existerar i princip inte idag.

Därför utforskar detta initiativ hur organisationer i offentlig sektor kan samverka och tillsammans skapa data för gemensamma lösningar. Fram till idag har initiativet arbetat med behovsinventering, juridiska utmaningar, finjustering av stora språkmodeller och utveckling av Svea, en prototyp för en gemensam digital assistent för offentlig sektor. Arbetet med att skapa unika svenska träningsdata (det som kallas datagenereringsarbete), har påbörjats i de deltagande organisationerna och i takt med att dessa samlas in kommer språkmodellen att finjusteras ytterligare. Utöver det tekniska arbetet sker även ett stort arbete inom förankring, förändringsledning och kompetensutveckling. Utbildningar hålls för utvalda medarbetare i alla deltagande organisationer och förändringsledare stödjer medarbetarna i att komma igång med datagenerering och att använda Svea.

Kommunernas och regionernas arbete i projektet har även resulterat i en stor kunskapsökning bland deltagarna inom stora språkmodeller. Arbetet har också lett till verksamhetsutveckling hos organisationerna och inspirerat till att skapa nya arbetssätt med hjälp av AI. Exempelvis har datagenereringsarbetet belyst brister i arbetssätt och interna dokument vilket lett till konkreta åtgärder för att förbättra dem.

Arbetet har även lett till ett initiativ där kommunerna tillsammans med AI Sweden kommer att skapa en öppen databas med generella rutiner, riktlinjer och handböcker, samt nationella dokument från andra myndigheter. Denna databas

görs tillgänglig genom Svea och medarbetarna kan ställa frågor och få svar med referenser, istället för att ägna värdefull tid åt att söka manuellt och leta i långa dokument. På det här sättet kan vi även undvika att samma riktlinjer och rutiner skrivs om och om igen i de olika organisationerna.

Bakgrunden till projektet är den pågående och förväntade personalbristen inom offentlig sektor. Enligt beräkningar som Sveriges kommuner och regioner (SKR) gjort behöver 410 000 nya medarbetare anställas fram till 2033. AI-teknik, mer specifikt stora språkmodeller, kommer att vara en viktig resurs för att effektivisera arbetet och höja kvaliteten på tjänsterna. Tidigare studier har redan identifierat AIs potential att skapa betydande ekonomiskt värde inom sektorn, vilket understryker vikten av detta initiativ.

Men trots potentialen står den offentliga sektorn inför flera utmaningar när det kommer till att realisera värdet av AI. De största utmaningarna är kompetens, beräkningskraft, juridiska förutsättningar och framför allt bristen på svenska data som reflekterar sektorns specifika behov. Dessa utmaningar är för stora för enskilda organisationer och därför krävs ett brett samarbete över hela sektorn med gemensamma initiativ för AI. Det behövs även centraliserad koordinering för att kunna dela på resurser som expertis och infrastruktur.

Nu öppnar intresseanmälan för etapp 2 av detta initiativ (se sektion 11 för mer information om hur man anmäler sig). I etapp 2 kommer cirka 30 myndigheter, kommuner och regioner tillsammans med aktörer i näringslivet att jobba i ett projekt som sträcker sig över ett och ett halvt år, koordinerat av AI Sweden. Intresset är stort och många organisationer har redan börjat anmäla sitt deltagande.

Om din organisation är intresserad av att delta är du välkommen att kontakta jonatan.permert@ai.se.

3. Ordlista

Artificiell intelligens (AI): Datorsystem som kan utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens, såsom att förstå språk och lösa problem.

Stora språkmodeller: Avancerade AI-modeller som tränats på enorma mängder text vilket möjliggör för dem att förstå och producera språk effektivt.

Prompt: Den instruktion eller fråga du skriver in för att berätta för en stor språkmodell vad du vill att den ska göra.

RAG (retrieval augmented generation): En metod där AI kan hämta information i en databas eller samling dokument och som möjliggör mer korrekta och kontextuellt relevanta svar på frågor.

RAG-databas: En databas med dokument som AI kan hämta information ifrån.

Digital assistent: Ett chattliknande verktyg som är till för att hjälpa medarbetare i deras textrelaterade arbetsuppgifter.

Data: Texter och dokument som samlas in från olika källor för att träna och förbättra assistenten, bland annat genom RAG.

Instruktionsdata: Frågor och svar som skrivs av medarbetare i offentlig sektor och används för att lära stora språkmodeller att svara på bästa sätt.

Datagenerering: Aktiviteter där medarbetare skapar instruktionsdata.

Finjustering av stora språkmodeller: Innebär att vidareträna redan existerande stora språkmodeller med nya data för att anpassa dem till specifika behov.

Språkmodellsagnostisk: Innebär att vi inom projektet inte favoriserar någon språkmodell för finjustering utan kommer att testa och utforska flera olika öppna språkmodeller.

Centraliserad organisation: AI-expert och förändringsledare som utvecklar den digitala assistenten, hanterar nödvändig infrastruktur och stödjer deltagande organisationer i deras förändringsarbete.

Infrastruktur: Den tekniska hårdvara som krävs för att utveckla, underhålla och distribuera den digitala assistenten över den offentliga sektorn.

Webbaserat gränssnitt: Den mjukvara som gör att användaren kan interagera med assistenten och generera data via internet.

Offentliga organisationer: Kommuner, regioner, myndigheter och även andra aktörer i offentlig sektor.

4. Vad är initiativet?

”En gemensam digital assistent för offentlig sektor” är ett samarbete mellan svenska myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet, koordinerat av AI Sweden. Syftet är att främja nationell samverkan kring AI för textuppgifter och skapa förutsättningar för gemensamma lösningar i offentlig sektor.

Initiativet utforskar ett antal områden som gemensam datagenerering, finjustering av stora språkmodeller, juridiska ramverk och bred förändringsledning. Initiativet utvecklar även en prototyp till en gemensam digital assistent som kallas Svea. Svea ska skräddarsys efter sektorns unika behov och specifika kontext och kunna testas av alla deltagande organisationer.

Målet är att alla deltagande organisationer ska bidra till datagenerering för träning av gemensamma språkmodeller och samtidigt dela på de kritiska resurser som krävs som teknisk expertis, infrastruktur och juridisk kompetens. På det här sättet sparar sektorn resurser samtidigt som man delar på bördan av att samla den datamängd som krävs för att kunna skapa verkligt kapabla och flexibla lösningar.

Vidare främjar initiativet utvecklingen av AI inom offentlig sektor som reflekterar svensk kultur, bevarar det svenska språket och främjar svenska normer och demokratiska ideal. Och genom att ta kontroll över utvecklingen av AI-lösningar inom svensk offentlig sektor kan vi säkerställa transparens, medborgerlig integritet och förmågan att anpassa och vidareutveckla tekniken efter sektorns specifika behov.

Behovet av svenska data

Den största utmaningen med AI för språk i offentlig sektor är inte den tekniska utan tillgång till relevanta och högkvalitativa data. Det behövs stora mängder träningsdata som reflekterar verksamheterna och dess specifika behov för att kunna ta fram verkligt skräddarsydda språkmodeller. Men dessa data existerar i princip inte idag och därför behöver de skapas och samlas in. Detta kallas datagenerering.

När en stor språkmodell har grundtränats så har den lärt sig mycket om hur språk fungerar och har tillägnat sig en massa kunskaper inom många olika områden. Men för att modellen ska fungera riktigt bra för ett specifikt användningsområde behöver den vidaretränas så att den lär sig förstå de speciella termerna, reglerna och förhållandena som finns där. Den behöver även vidaretränas med så kallade instruktionsdata för att lära sig hur den ska interagera med användaren och hur den ska svara på användarens frågor. Man kan säga att språkmodellen behöver "uppfostras" så att den blir riktigt anpassad efter användningsområdet. Detta kallas att finjustera språkmodellen.

Genom att finjustera modellen med svenska data från den offentliga sektorn, gör vi den mer användbar och relevant för just den kontexten. Det kan handla om att

anpassa modellen för att svara på ett bättre sätt, att lära modellen att använda specifik terminologi, förstå specifika regler och lagar, eller till och med anpassa sig till en viss stil eller ton som passar den offentliga sektorn. Detta vidareutvecklar modellen så att den kan ge mer precisa och relevanta svar på frågor och förbättrar dess förmåga att kommunicera effektivt med användare inom den offentliga sektorn.

Datagenerering av medarbetarna själva

Datagenerering bör ske i nära samarbete med anställda i offentlig sektor eftersom det är de verksamhetskunniga personerna som är mest lämpade att definiera hur språkmodellerna ska svara och bete sig. Deltagare i initiativet kommer alltså att spendera arbetstid åt annotering och att skriva nya data.

Det mest gynnsamma är att så många organisationer som möjligt samverkar kring datagenereringen eftersom de då kan dra nytta av varandras arbete. Olika organisationer kan fokusera på data för olika uppgifter och genom att allas data används för att träna gemensamma språkmodeller kommer den totala AI-förmågan att kunna nyttjas av alla.

Gemensam utveckling

För initiativet skapar AI Sweden en projektorganisation som har hand om datainsamling, infrastruktur, finjustering, utveckling av den digitala assistenten Svea, utbildning och förändringsledning. I organisationen ingår experter inom artificiell intelligens, data science och AI-transformation.

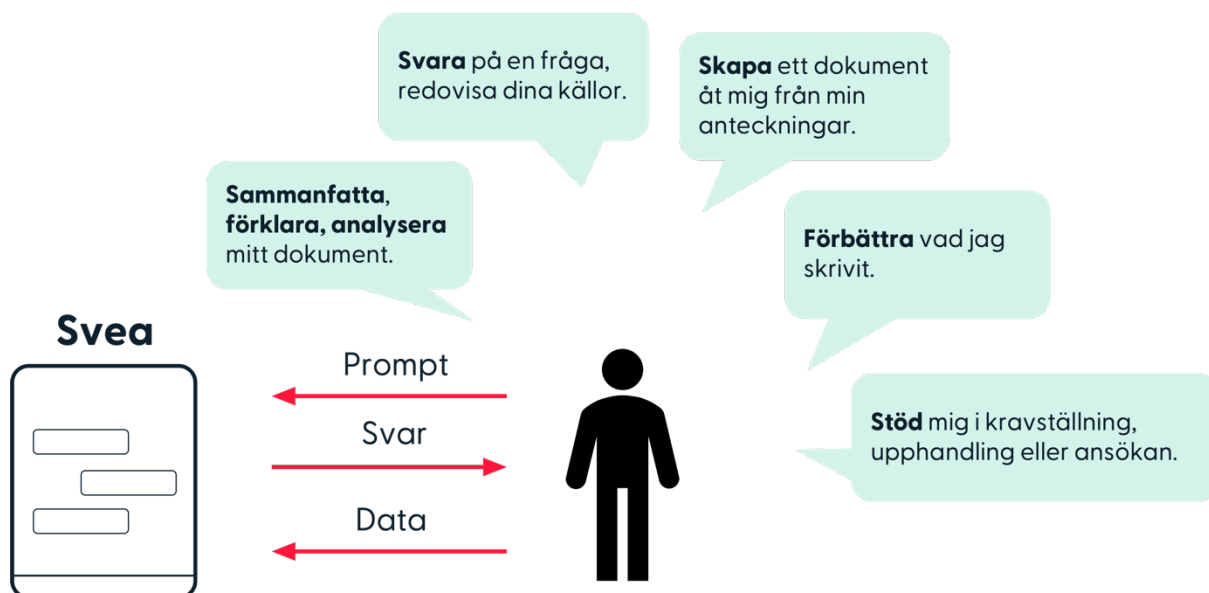
Svea

Svea är en prototyp för en digital assistent, baserad på AI, som är utformad för att hjälpa medarbetare i offentlig sektor med textbaserade uppgifter. Svea är för tillfället baserad på den öppna stora språkmodellen Mixtral från franska företaget Mistral, men är i grunden språkmodellsagnostisk och flera språkmodeller kommer att testas inom etapp 2.

Medarbetarna interagerar med Svea genom en chatt-interaktion via ett webbaserat gränssnitt. Svea kan redan nu hjälpa till med en mängd olika uppgifter som att svara på verksamhetsspecifika frågor, sammanfatta dokument, ta ut specifik information i texter, skriva om texter på lättläst svenska och på olika sätt skriva om och förbättra användarens texter.

Svea är till för att testa hur en digital assistent kan göra medarbetarnas dagar mer effektiva och mindre stressiga. Att använda Svea höjer även kvaliteten på textbaserade uppgifter, särskilt hos medarbetare som saknar specialiserad kompetens. Medarbetarna kan även genom Svea ge återkoppling och generera data som senare kan användas i språkmodellens finjustering. Målet är att Svea med

medarbetarnas hjälp hela tiden ska förbättras för att bli mer anpassad efter verksamhetens behov och för att klara mer avancerade uppgifter.

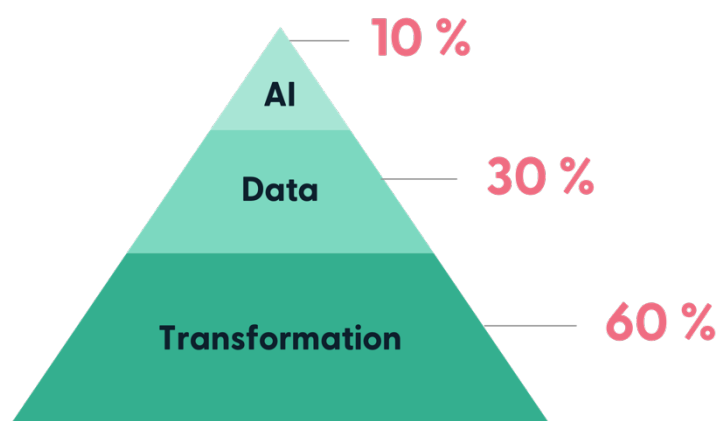

Juridik

I initiativet ingår att utveckla ett juridiskt ramverk för att organisationer ska kunna samverka kring generering och insamling av data och för att kunna använda gemensamma språkmodeller. Därför kommer en juridisk expert tillsammans med deltagarnas verksamhetsjurister utforska hur ett system kan designas så att det respekterar svensk lagstiftning och tar tillvara de juridiska förutsättningar som råder i offentliga organisationer. Målet är att möjliggöra samverkan i stor skala och att bereda vägen för att så många organisationer som möjligt ska kunna bidra till och dela på gemensamma resurser.

Förändringsledning och kompetens

I initiativet kommer även deltagande organisationer att få stöd i förändringsledning och kompetensförstärkning. Detta är kritiskt för att medarbetarna ska kunna anamma nya arbetssätt för datagenerering och för att lära sig dra mesta möjliga nytta av assistenten på ett ansvarsfullt sätt. Faktum är att förändringsledning och transformation är viktigare än algoritmer och data när det kommer till

att skapa värde med AI-teknik. Därför är experter i AI-transformation del av initiativet och arbetar med att stödja de deltagande organisationerna med utbildning, verksamhetsutveckling och strategisk vägledning.

Inkludering

Initiativet skapar förutsättningar för alla organisationer i offentlig sektor, även de allra minsta, att kunna bidra till och nyttja den mest avancerade AI-tekniken. Samarbetet gör modellerna bättre för alla samtidigt som det ökar inkluderingen och motverkar skillnader mellan de organisationer som har förmåga att nyttja kraften i AI och de som inte har det.

5. Bakgrund

Medarbetare inom offentlig sektor i Sverige hanterar dagligen omfattande och varierande textrelaterade uppgifter. Dessa uppgifter är viktiga för att uppfylla den offentliga sektorns uppdrag och erbjuda tjänster till medborgarna. Men de är ofta mödosamma och tidskrävande och tar energi från medarbetarna som skulle kunna användas till mer kvalificerat och kreativt arbete.

Samtidigt kräver den åldrande befolkningen i Sverige ett stort tillskott av personal i offentlig sektor de kommande tio åren. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) prognostiserar att det kommer behövas 410 000 ytterligare anställda. Eftersom arbetskraften dessutom minskar kommer det att råda stor personalbrist i sektorn för en överskådlig framtid.

AI-teknologi, särskilt stora språkmodeller, har potential att erbjuda ett stort stöd i denna utmaning. I en rapport från 2019 uppskattade DIGG att AI-teknik kan skapa ett värde på 140 miljarder kronor årligen i offentlig sektor¹. Rapporten skrevs dessutom innan stora språkmodeller hade hunnit bevisa sitt enorma värde. Potentialen i stora språkmodeller är särskilt relevant för offentliga organisationer eftersom mycket av de data som hanteras i sektorn är textbaserad. Forskning visar också att användningen av stora språkmodeller kan öka effektiviteten och kvaliteten i textbaserat arbete avsevärt².

Trots potentialen står den offentliga sektorn inför flera utmaningar när det kommer till att realisera värdet av AI. De största utmaningarna är kompetens, beräkningskraft, juridiska förutsättningar och framför allt bristen på svenska data som reflekterar sektorns specifika behov.

---

¹ Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). (2019). Främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda AI

² (2023). Navigating the Jagged Technological Frontier: Field Experimental Evidence of the Effects of AI on Knowledge Worker Productivity and Quality. Working Paper 24-013, Harvard Business School.

För många enskilda organisationer är de här utmaningarna för stora att ta sig an på egen hand och därför krävs ett brett samarbete över hela sektorn med gemensamma initiativ för AI. Det behövs även centraliserad koordinering för att kunna dela på resurser som expertis och infrastruktur.

Mot bakgrund av detta startade AI Sweden i slutet av 2023 ett initiativ för bred samverkan i offentlig sektor kring språkbaserad AI. Initiativet (En gemensam digital assistent för offentlig sektor) fick brett stöd i sektorn, men också från företag i näringslivet och även ett stort intresse från Regeringskansliet. Ett konsortium av tre kommuner och tre regioner tillsammans med AI Sweden och hårdvaruleverantören Intel lämnade in en projektansökan till Vinnova som godkändes i november 2023.

Fram till idag har projektet arbetat med behovsinventering, juridiska utmaningar, finjustering av stora språkmodeller och utveckling av Svea, en prototyp för en digital assistent för offentlig sektor. Den stora öppna språkmodellen Mixtral ligger just nu till grund för Svea som drivs och tränas med hjälp av hårdvara från Intel. En RAG-lösning har även utvecklats och flera databaser med dokument har samlats in som Svea kan använda sig av i sin respons till användares frågor. Datagenereringsarbete för instruktionsdata har påbörjats i de deltagande organisationerna och i takt med att dessa samlas in kommer språkmodellen att finjusteras ytterligare. Utöver det tekniska arbetet sker även ett stort arbete inom förankring, förändringsledning och kompetensutveckling. Utbildningar hålls för utvalda medarbetare i alla deltagande organisationer och förändringsledare stödjer medarbetarna i att komma igång med datagenerering och att använda Svea.

Nu öppnar intresseanmälan för etapp 2 av detta initiativ (se sektion 11 för mer information om hur man anmäler sig). I etapp 2 kommer cirka 30 myndigheter, kommuner och regioner tillsammans med aktörer i näringslivet att jobba i ett 1,5-årigt projekt som koordineras av AI Sweden. Intresset är stort och många organisationer har redan börjat anmäla sitt deltagande.

Om din organisation är intresserad av att delta är du välkommen att kontakta jonatan.permert@ai.se.

6. Mål och vision

Etapp 2 är precis som etapp 1 i huvudsak ett utforskande projekt där det viktigaste målet är att skapa lärdomar och öka vår förståelse för hur offentlig sektor kan samverka kring AI. Men inom ramen för projektet är målet också att åstadkomma konkreta effekter. Dessa är:

- **En gemensam digital assistent:** Fortsatt utveckling av prototypen Svea som organisationerna kan dra nytta av här och nu och som visar värdet av en gemensam digital assistent för offentlig sektor

- **Kompetensutveckling:** Genom utbildningar, coaching och support ska medarbetare i de organisationer som deltar öka sin kompetens för att effektivt kunna nyttja och interagera med AI.
- **Verksamhetsutveckling och förändringsledning:** Deltagarna får stöd i att nyttja prototypen Svea i sitt arbete och stimuleras att skapa nya arbetssätt och processer genom AI-driven innovation.
- **Arbetssätt för datagenerering:** Arbetssätt utvecklas där datagenerering vävs in i medarbetares normala arbetsflöde och där organisationer kan samverka genom att bidra med data från olika områden.
- **Juridiskt ramverk för samverkan:** Juridiska avtal utvecklas som möjliggör omfattande nationell samverkan kring datagenerering och nyttjande av gemensamma AI-resurser.
- **Infrastruktur och gemensam utveckling:** En gemensam teknisk infrastruktur skapas samt en gemensam organisation av experter som krävs för att samla data, finjustera stora språkmodeller och utveckla den digitala assistenten.

Den långsiktiga visionen

Den långsiktiga visionen är att initiativet ska etablera en fortsatt nationell samverkan kring datainsamling och utveckling av AI i svensk offentlig sektor. Detta är nödvändigt om vi vill uppnå verkligt relevanta och nyttiga lösningar som bevarar det svenska språket, reflekterar svensk kultur och som finns tillgängliga för alla organisationer i Sverige, även de allra minsta.

Det handlar om att skapa arbetssätt där alla organisationer kan bidra till och dra nytta av den mest avancerade AI-tekniken. Det kräver att medarbetarna kontinuerligt genererar data och att en centraliserad organisation använder dessa för att finjustera gemensamma språkmodeller. Dessa ligger sedan till grund för gemensamma AI-lösningar som är skräddarsydda för svensk offentlig sektor. Driften och utvecklingen av sådana lösningar kan med fördel drivas i samarbete med näringslivet.

7. Hur genomförs initiativet?

Etapp 1 till sommaren 2024 (6–8 mån)

Konsortium

6 kommuner och regioner
 (Göteborgs stad, Kungsbacka kommun, Region Skåne,
 Tjörns kommun, VGR)
 AI Sweden
 Intel

Arbete och kostnader

Personalkostnader	4,8 mkr
Arbetsid deltagande orgs	2 mkr
Infrastruktur	1 mkr
Total	7,8 mkr

Finansiering

Medfinansiering (tid + pengar)	3,8 mkr
Vinnovastöd	3 mkr
Intel	1 mkr
Total	7,8 mkr

Etapp 2 till årsskiftet 2025 (1,5 år)

Konsortium

30 offentliga organisationer
 AI Sweden
 Infrastrukturpartner
 Andra projektparter
 Överlämningspart

Arbete och kostnader

Personalkostnader	35 mkr
Arbetsid datagenerering	35–40 mkr
Infrastruktur	? mkr
Förberedelse överlämningspart	3 mkr
Övriga insatser	2 mkr
Total	75–80 mkr

Finansiering

Medfinansiering (tid + pengar)	50–60 mkr
Vinnovastöd	15–20 mkr
Infrastrukturpartner	? mkr
Total	65–80 mkr

Etapp 3 2026

Överlämning

Överlämning av projektets
 leverans för långsiktig drift och
 fortsatt skalning och utveckling.

Målet är att Initiativet ska
 fortsätta existera som en
 nationell resurs inom den svenska
 förvaltningsmodellen och komma
 hela den offentliga sektorn till
 gagn.

Etapp 1

Etapp 1 har formen av ett projekt som finansieras av tre kommuner och tre regioner tillsammans med Vinnova och koordineras av AI Sweden. Hårdvaruleverantören Intel sponsrar projektet med den tekniska infrastruktur som krävs.

Etapp 2

Etapp 2 kommer också ta formen av ett projekt där cirka 30 myndigheter, kommuner och regioner tillsammans med aktörer i näringslivet bjuds in att vara medfinansierande deltagare och där AI Sweden koordinerar arbetet. Vi kommer sedan på olika sätt arbeta för en nationell medfinansiering av projektet.

Etapp 3

Ett delmål för etapp 2 är att förbereda för att överlämna projektets leverans för långsiktig drift och fortsatt skalning och utveckling hos en annan aktör. AI Sweden kommer alltså inte att driva initiativet på lång sikt. I etapp 3 är målet att Initiativet ska fortsätta existera som en nationell resurs inom den svenska förvaltningsmodellen och komma hela den offentliga sektorn till gagn. Det kan med fördel drivas i samarbete med näringslivet, högskolor och universitet och civilsamhällsorganisationer.

8. Vad tjänar ni på att delta?

Ett initiativ för framtiden

Nationell samverkan kring AI är viktigt för att stärka svensk offentlig sektors förmåga att möta de samhällsutmaningar vi står inför under det kommande decenniet. Genom att dela på resurser som beräkningskraft och teknisk och juridisk expertis samtidigt som vi samverkar kring datagenerering för gemensamma språkmodeller har vi möjlighet att skapa verkligt kraftfulla och flexibla lösningar. Dessa data är nödvändiga för att anpassa AI efter sektorns unika behov.

Initiativet bidrar även till en utveckling där alla organisationer i offentlig sektor, även de allra minsta, kan bidra till och nyttja den mest avancerade AI-tekniken. Samarbetet gör modellen bättre för alla samtidigt som det ökar inkluderingen och motverkar skillnader mellan de organisationer som har förmåga att nyttja kraften i AI och de som inte har det.

Svea

Genom att delta i projektet får en grupp av era medarbetare testa att använda Svea, en prototyp för en gemensam digital assistent för offentlig sektor, i sitt dagliga arbete. Hur många som kan använda assistenten samtidigt beror på hur mycket beräkningskraft vi kan säkra genom er investering.

Svea är en prototyp men har redan nu potential att spara tid åt användaren. Det kommer att gå att använda assistenten för olika uppgifter som att göra sammanfattningar, skriva om texter till ett mer tillgängligt språk, översätta, strukturera och förbättra texter med mera.

Svea kan även svara på frågor om er specifika verksamhet genom att ni samlar ihop dokument som ni vill att språkmodellen ska ha tillgång till när den genererar svar. Det gör att medarbetare slipper leta efter svar på frågor i en stor och ofta rörig databas och det erbjuder även en kvalitetssäkring då denna metod minskar risken att assistenten svarar felaktigt.

Inom etapp 1 kommer vi även titta på möjligheten att kunna prata in instruktioner till assistenten på över 90 olika språk. Det innebär att medarbetare som är mindre starka i det svenska språket kan prata in vad assistenten ska göra på sitt modersmål.

Kompetensutveckling

De medarbetare som deltar kommer att öka sin förståelse för AI och hur tekniken används på ett ansvarsfullt och säkert sätt. De kommer att få ta del av utbildningar med både teoretiskt innehåll och praktiska övningar. Exempelvis kommer de att få tillfälle att gå en heldagsutbildning som lär dem hur man använder stora språkmodeller för att få avlastning i sitt arbete och öka kvaliteten i sina texter.

De medarbetare som har specialistkompetens – exempelvis inom juridik, datasäkerhet, IT eller kommunikation – kommer att lära sig om vilka särskilda förutsättningar, möjligheter och utmaningar som gäller för AI inom deras område av expertis.

Ökad AI-mognad

Genom att delta i projektet ökar organisationen sin AI-mognad. Initiativets tvärvetenskapliga ansats, där vi sammanväger teknisk utveckling, transformation, juridik och datasäkerhetsfrågor gör att hela organisationen tar ett stort kliv i sin AI-mognadsresa. Detta har potential att inspirera till fler initiativ och kan ligga till grund för ökat nyttskapande med AI i verksamheten.

Verksamhetsutveckling

En effekt vi har observerat hos de som deltar i etapp 1 är att organisationerna får insikter om hur de kan utveckla sin verksamhet. Exempelvis har arbetet med datagenerering belyst brister i arbetssätt och interna dokument vilket lett till konkreta åtgärder för att förbättra dem.

Arbetet har dessutom inspirerat organisationerna att skapa nya arbetssätt med hjälp av AI. Som exempel kommer AI Sweden tillsammans med kommunerna att skapa en öppen databas med generella rutiner, riktlinjer och handböcker, samt nationella dokument från andra myndigheter, uppstått. Denna databas görs tillgänglig genom Svea och medarbetarna kan ställa frågor och få svar med referenser, istället för att ägna värdefull tid åt att söka manuellt och leta i långa dokument. På det här sättet kan vi även undvika att samma riktlinjer och rutiner skrivs om och om igen i de olika organisationerna.

AI Sweden har också upptäckt att assistentens beteende kan designas för att främja önskvärda arbetssätt och perspektiv i verksamheterna. I offentlig sektor är det exempelvis ett välkänt problem att verksamheterna tenderar att skriva rutiner och riktlinjer som fokuserar på organisationens arbete snarare än vad som bäst tjänar medborgarna. Genom att belysa detta problem kan vi träna assistenten att främja medborgarperspektivet och underlätta för medarbetarna att agera i enlighet med ett önskeläge istället för att enbart spegla nuvarande arbetssätt.

9. Erfarenheter från deltagare i etapp 1

” Det är oerhört roligt och lärorikt att vara med i projektet. Att vara med från början och lägga grunden för gemensamma AI-lösningar i offentlig sektor är riktigt häftigt. En gemensam digital assistent kommer att vara ett viktigt verktyg för dagens

och framtidens utmaningar inom vård- och omsorg. Processen har till viss del varit organisk, och justerats beroende på vilka behov och frågor som vi stött på. Som exempel märker man, precis som vid allt kvalitetsarbete, successivt vilka behov som finns och vad som skulle kunna göras för att optimera användningen. AI Sweden är snabba på att fånga upp det som är viktigt och att omsätta det i praktiken. Vårt fokus är den digitala assistentens användningsområde för exempelvis hemtjänstpersonal och i arbetet med den upptäcker man allt fler fördelar och användningsområden som finns. Arbetet med datagenerering som utgår från de aktuella interna dokument som finns är till viss del tidskrävande men innebär inte bara en vinst i själva projektet utan har för vår del inneburit att vi systematiskt kunnat gå igenom de rutiner och riktlinjer vi har för att fånga upp vad som behöver justeras och förbättras samt vad som saknas i dagsläget. Deltagande i projektet rekommenderas verkligen för de kommuner som vill driva utvecklingen framåt.

- **Jenny Fermby, verksamhetsutvecklare, Tjörns kommun**

” Vi har ett par hundra rutiner och riktlinjer som de ska förhålla sig till och de ligger i olika samarbetsrum och i olika mappar. De kommer inte åt dokumenten via telefonen idag. Vi metodutvecklare tar dagligen emot samtal med frågor om vad det är som gäller eller var de hittar olika dokument. Det ska vara lätt att göra rätt och det är det inte som det är idag. Här kommer den digitala assistenten göra en stor skillnad för medarbetarna.

- **Gina Johannisson, metodutvecklare i Kungsbacka kommun.**

” Det är en banbrytande satsning som kommer kunna frigöra tid inom välfärden och öppna upp för mer mellanmänniskt och värdefullt arbete. I fredags samlades medarbetare och chefer från Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Kompetenscenter digitalisering i Göteborg Stad och AI-Sweden, för att både utforska behov och lyfta önskade arbetssätt med stöd av den digitala assistenten. Mötet avslutades med en demo av assistenten. Det blev en förmiddag fylld av energi, insikter och kreativitet kring hur AI, kan möjliggöra en enklare vardag för hemtjänstens alla medarbetare.

- **Julia Olander, innovationsledare på Göteborgs stad**

” Arbetet med den digitala assistenten är otroligt intressant för mig som jurist. Det märks att AI-Sweden tar sin utgångspunkt i att lösningen måste vara laglig för att vara skalbar. Därför blir de juridiska frågeställningarna tagna på yttersta allvar och den tekniska lösningen anpassas efter det. Det finns en styrka i utgångspunkten att det här är något som ska kunna användas för alla sorters ändamål inom offentlig sektor i Sverige. Det gör att det finns incitament att inte ta några genvägar, utan bygga det robust från början. Det är en stor förmån att få arbeta tillsammans med

jurister på AI Sweden och andra kommuner och regioner för att hitta lösningar där det ännu inte finns några klara svar. Jag ser fram emot känslan när AI-assistenten används av alla myndigheter. Då kan jag tänka att jag har haft del i alla de arbetstimmar och skattekronor som sparas.

- **Linnea Princis, kommunjurist Kungsbacka kommun**

10. Vad krävs för att delta?

Deltagande organisationer kommer att medfinansiera projektet genom att bidra med tre huvudsakliga delar: En kontantinsats för drift och personalkostnader, arbetstid för datagenerering och att engagerat aktivera den interna verksamhetsutvecklingen och delta i förändringsledningsaktiviteter.

Kontantinsats

För att säkerställa projektets framdrift och tillgodose behovet av dedikerad personal krävs en ekonomisk investering. Vilken summa ni betalar varierar beroende på hur stor er organisation är:

Organisationens storlek	Kontantinsats i kronor
Liten	300 000 – 400 000
Mellanstor	500 000 – 600 000
Stor	700 000 – 800 000

Hur stor insatsen ska vara diskuterar vi tillsammans med er och tar hänsyn till era möjligheter och förutsättningar-

Men som exempel kan en kommun som har färre än 20 000 invånare betala 300 000 kronor medan en kommun som har omkring 50 000 invånare betala 500 000 kronor. En mellanstor organisation kan vara en kommun med fler än 100 000 invånare eller en liten region eller en mindre myndighet med färre än 10 000 anställda. Dessa kan betala runt 500 000–700 000 kronor men också uppåt 800 000 om antalet anställda är omkring 10 000 eller fler. Stora organisationer, som våra största kommuner, regioner och myndigheter, som har fler än 10 000 anställda eller stor omsättning kan betala mellan 800 000–1 000 000 kronor.

Detta är inte ett linjärt sätt att beräkna kostnader, utan är baserat på organisationernas förmåga att bidra med resurser.

Arbetstidsinvestering

Den viktigaste leveransen i hela projektet är den data som skapas av medarbetarna själva. Detta kräver medarbetarnas tid och engagemang och därför behöver ni avsätta resurser för detta. För att göra det enkelt beräknar vi arbetstidsinvesteringen i antal årsarbetskrafter (ÅAK), men i realiteten fördelas arbetstiden på ett flertal medarbetare som då endast spenderar en liten del av sin arbetstid åt att generera data.

Hur många ÅAK ni bidrar med beror återigen på organisationens storlek och kapacitet:

Organisationens storlek	Antal ÅAK
Liten	0,5
Mellanstor	1
Stor	1,5

Återigen är detta inte ett linjärt sätt att beräkna arbetstidsinvesteringen, utan är baserat på organisationernas förmåga att bidra med resurser. Men det är viktigt att komma ihåg att den data ni bidrar med direkt översätts till ökad relevans och nytta av assistenten i er verksamhet. Därför ligger det i ert intresse att skapa mycket data.

Intern förändringsledning

Medan AI Sweden tillhandahåller förändringsledare och transformations-strategier för stöd i form av måldefiniering, utbildningar, metoder, workshops och individuellt stöd, är det avgörande att varje organisation tar ägarskap över sin egen förändringsresa. Denna resa bör anpassas utifrån organisationens roll, verksamhet och förutsättningar. Det kräver att interna verksamhetsutvecklare, strateger och ledare aktivt driver och formar förändringen, med kompletterande stöd från AI Sweden.

Detta är ett oerhört viktigt arbete som kommer att vara direkt avgörande för hur mycket nytta ni får ut av projektet. Men det är också ett arbete som förmodligen redan finns på er agenda och som står i linje med ert digitaliseringsarbete överlag. Arbetet i projektet kommer att ge ringar på vattnet och att accelerera er digitalisering även inom andra områden.

11. Hur anmäler ni er?

För att delta i etapp 2 skriver ni under en avsiktsförklaring inför projektansökan som tillhandahålls av AI Sweden (se bifogad avsiktsförklaring). Avsiktsförklaringen beskriver att ni har för avsikt att delta och specificerar er nivå av kontantinsats och arbetstid för datagenerering. Detta är inte ett bindande avtal utan ni har möjlighet att dra er ur fram till projektstarten om ni inte skulle vara nöjda med hur upplägget utvecklar sig. Men ni förbinder er att delta i god tro i diskussionerna och utformandet av projektavtalet och det är endast om vi inte kan nå fram till en konsensus som ni har möjlighet att dra er ur projektet.

Inbetalningen behöver inte ske innan projektstart utan kan ske upp till 4 månader efter projektavtalet är upprättat. Det är också möjligt att dela upp inbetalningen i tre delar och betala en tredjedel inför varje ny termin av projektet. Detta möjliggör att ni kan fördela kostnaden över tid för att passa er strategi för budgetering.

Om ni har frågor kring deltagande eller anmälan är ni välkomna att kontakta jonatan.permert@ai.se

12. Användningsfall

Under etapp 1 har tre olika områden med användningsfall utforskats. Användningsfallen valdes ut genom diskussioner mellan deltagande organisationer och AI Sweden. Målet var att matcha verksamhetsbehov med teknisk genomförbarhet, vilket resulterade i valet av områdena: generella förmågor, RAG för hemtjänsten och hjälp med att skriva dokument i regionernas nämndsprocess.

Under etapp 2 kommer antalet användningsfall att utökas och vi kommer att fördjupa datagenereringen inom generella förmågor. Deltagande organisationer har möjlighet att påverka valet av användningsfall baserat på sina behov, resurser och engagemang.

Generella förmågor

Alla stora språkmodeller besitter, tack vare sin grundläggande träning och instruktionsträning, en bred uppsättning förmågor som kan användas för en mängd olika uppgifter och operationer. Dessa modeller kan exempelvis sammanfatta texter, omformulera dem, översätta dem till olika språk, analysera dem, och extrahera specifik information.

De kan skriva texter för särskilda syften, såsom kommunikationsmaterial, rapporter, protokoll, och agendor. Dessutom kan de svara på frågor, generera idéer och förslag, diskutera planer, och resonera. De har även kapacitet att skriva dikter, prosa, nyhetsartiklar, och noveller. Vidare kan de instrueras att föra konversationer, exempelvis genom att imitera en känd person, agera som instruktör, lärare eller barn. Dessa är bara en del av de förmågor som språkmodeller besitter, och nya sätt att använda dem upptäcks kontinuerligt.

Anpassning för Svensk Offentlig Sektor

Eftersom prototypen Svea redan besitter dessa generella förmågor kommer assistenten vara till stor nytta för medarbetare inom de deltagande organisationerna. Men hur väl den utför sina uppgifter beror på språkmodellens kvalitet och hur den vidaretränas för att passa den svenska offentliga sektorn.

För att göra språkmodellen så relevant som möjligt och spegla de specifika behoven inom svensk offentlig sektor, är det nödvändigt att finjustera modellen med nya data. Genom att skapa data som reflekterar hur medarbetarna vill arbeta, vilket språk de använder, vilka specifika uppgifter de vill ha hjälp med och utifrån rätt sammanhang kan modellen tränas för att bli mer användbar och exakt i sina svar för medarbetare i offentlig sektor.

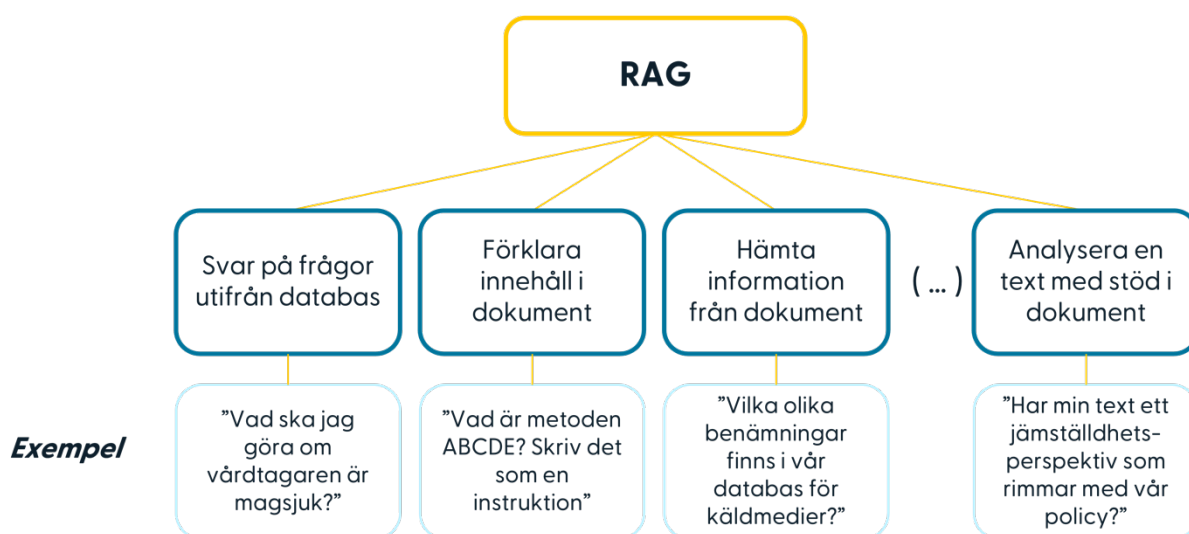
Medarbetarinvolvering och Utvärdering

För att säkerställa modellens relevans kommer medarbetare att involveras i användningen och utvärderingen av assistenten för att utforska dess användningsområden och identifiera eventuella svagheter och brister. Genom denna utvärdering kan behov av nya data identifieras. Därefter kommer medarbetarna själva att engagera sig i att skapa dessa nya data, baserat på deras expertis och kunskap om verksamheten. Detta tillvägagångssätt möjliggör skapandet av relevanta data, som sedan kan användas för att vidare träna språkmodellen och göra den mer skräddarsydd för behoven inom offentlig sektor.

RAG i hemtjänsten

Inom etapp 1 har vi implementerat tekniken RAG (retrieval augmented generation). RAG innebär att språkmodellen har tillgång till en databas med dokument som den kan titta i för att hitta relevanta svar på användarens frågor. Deltagande organisationer kan då samla dokument till en egen databas så att medarbetarna kan ställa frågor i Svea om deras interna dokumentation. Detta underlättar för medarbetarna att hitta svar på just sina frågor bland en stor och ofta rörig databas, och kan spara dem tid och hjälpa dem i kvalitetssäkring. RAG förbättrar även modellens prestanda och tillförlitlighet, och hjälper till att förhindra att modellen genererar felaktig eller irrelevant information.

För att utforska hur AI-tekniken kan användas har kommunerna samlat en mängd dokument för en egen RAG-databas. Kommunerna valde att fokusera på dokument som riktlinjer, rutiner, handböcker, styrdokument samt lag- och policydokument inom hemtjänsten. Medarbetarna kan ställa frågor till Svea och få svar som är baserade på innehållet i deras interna dokumentation. Exempelvis kan medarbetarna ställa frågor om vad man kan göra i en viss situation, vad riktlinjerna säger inom en viss fråga, vad ett särskilt begrepp betyder eller be Svea kontrollera att en text medarbetaren skrivit rimmar med ett specifikt styrdokument.

För att göra Svea mer pricksäker i sina svar kommer medarbetarna engageras i att skriva instruktionsdata som lär språkmodellen hur den svarar på bästa sätt. Medarbetarna kommer även kunna utvärdera vilken information som hämtas från databasen och hur relevant den är för användarens fråga. Med denna utvärdering kan systemet finjusteras kontinuerligt så att det blir bättre på att hitta rätt information till rätt fråga.

Inom etapp 2 kommer alla deltagande organisationer att ges möjlighet att samla dokument till en egen RAG-databas. AI Sweden samlar även dokument till en nationell databas med offentliga dokument som alla organisationer får tillgång till.

Hjälp med dokument

Inom etapp 1 utforskas även möjligheten att använda prototypen Svea för att få hjälp att skriva specifika dokument. För detta användningsområde valdes det dokument som kallas "beslutsförslag" ut. Beslutsförslag skrivs inom regionerna och är ett underlag för beslut som tas av regionernas politiska nämnd. Att utforska hur språkmodeller kan användas för att hjälpa till med

Handläggare och nämndssekreterare i regionerna ska kunna be Svea att skriva delar av beslutsförslaget exempelvis baserat på egna anteckningar, yttranden och rapporter eller annat råmaterial. De kan också be Svea skriva om texter så de blir klarare och lättare att förstå, skriva sammanfattningen eller skriva om delar av beslutsförslaget så att de blir kortare.

Detta sätt att arbeta med en digital assistent för att få hjälp att skriva specifika dokument kan sedan användas för andra dokument än just beslutsförslag i nämndsprocessen. Sammantaget så har detta användningsområde stor potential att spara tid åt medarbetare som skriver dokument och även att höja kvaliteten i den producerade texten.

13. Projektplan och exempel på aktiviteter

- Uppstartsaktiviteter
- Bilda intern projektgrupp
- Dokumentinsamling RAG
- Behovsinventering
- Datagenerering
- Förändringsledning
- Användartester

Månad	1	3	6	9	12	15	18
-------	---	---	---	---	----	----	----

Månad 1–3

Uppstartsaktiviteter

- **Informationsmöten:** Beskriva projektets syfte och planera mål tillsammans med relevanta intressenter från deltagande organisationer.
- **Förankring:** Planera resursanvändning och säkerställa stöd från ledningen och beslutsfattare.
- **Detaljerad planering:** Upprätta en detaljerad projektplan med tidsramar och ansvarsfördelning.
- **Val av verksamhet:** Välja den verksamhet eller de verksamheter som ska stå i fokus för arbetet med assistenten.

Bilda interna projektgrupper

- **Tillsätta roller:** Inom projektet definieras ett antal nödvändiga roller som ni tillsätter bland er ordinarie personal. Deras respektive arbete kommer uppgå till högst 10–20% av deras arbetstid beroende på vilken roll de innehar (beskrivning av rollerna finner du i sektion 14).
- **Identifiera andra nyckelpersoner:** Projektet är beroende verksamhetsledare, områdesexperter och verksamhetsutvecklare. Dessa identifieras baserat på den ansats och den verksamhet vi tillsammans väljer att fokusera på.

Månad 2–6

Datainsamling RAG

- **Dokumentsamling:** Områdesexperter i deltagande organisationer samlar interna dokument som läggs i en särskild RAG-databas så att prototypen Svea kan använda dessa för att svara på medarbetarnas frågor. Alla organisationer har sin egen databas.
- **Utbildning datasamordnare:** AI Sweden håller en utbildning (1–2 h) för alla datasamordnare som sedan ansvarar för insamlingsarbetet och handhavandet av RAG-databasen.
- **Sortering av dokument:** Dokumenten i RAG-databasen sorteras av datasamordnaren enligt en viss struktur för att göra sökningen så effektiv som möjligt (se beskrivning av datasamordnare i sektion 14).

Behovsinventering

- **Intervjuer:** För att förstå verksamheten bättre och för att identifiera de mest relevanta användningsfallen gör AI Sweden intervjuer med slutanvändare.
- **Workshops:** För att identifiera hur assistenten bäst kan utformas för att stödja medarbetarnas arbete håller AI Sweden workshops där användare och områdesexperter tillsammans kommer på idéer för arbetssätt och möjligheter med assistenten
- **Fältstudier:** I vissa fall gör AI Sweden besök i verksamheter för att få en större förståelse för förutsättningar. Men i och med det stora antalet deltagande organisationer kan inte fältstudier genomföras i alla organisationer.

Månad 4–18

Förändringsledning

- **Utbildning:** AI Sweden håller heldagsutbildning för utvalda medarbetare om hur man kan använda assistenten för att göra sitt textbaserade arbete effektivare och till högre kvalitet. Medarbetarna får även lära sig om risker med stora språkmodeller och hur man arbetar med assistenten för att minska dessa. Dessa medarbetare blir sedan ambassadörer för Svea inom organisationen.
- **Instruktionstillfällen:** AI Sweden håller onlinekurser för alla som ska arbeta med prototypen Svea som lär dem nyttja assistenten i sin verksamhet. De lär sig även hur de bidrar till att utvärdera Svea för att hitta styrkor och brister.
- **Workshops:** AI Sweden håller träffar för att tillsammans med organisationernas medarbetare diskutera nya arbetssätt och hur assistenten kan användas för att stärka och transformera arbetsuppgifter och processer.

Användning och utvärdering

- **Användning av Svea:** Organisationernas medarbetare testar att använda Svea för att lösa textuppgifter i sitt arbete.
- **Utvärdering:** Organisationernas medarbetare gör parallellt med användandet utvärdering av Svea och den underliggande språkmodellen för att hitta brister och styrkor.
- **Verksamhetsutveckling:** Workshop hålls för att diskutera hur vi kan tänka proaktivt i utvecklingen av assistenten och hur assistentens design och beteende kan utformas för att stödja ett önskeläge snarare än att enbart spegla nuläget.

Skapa data

- **Utbildning i datagenerering:** AI Sweden håller utbildning för de som ska arbeta med datagenerering inom projektet.
- **Workshops:** AI Sweden träffar medarbetare och diskuterar hur datagenereringsarbetet bäst kan planeras och utföras så att det tar så lite tid och kraft som möjligt i anspråk.
- **Skriva riktlinjer:** AI Sweden skriver tillsammans med era områdesexperter riktlinjer för hur data ska genereras.
- **Datagenerering:** Med support av AI Sweden arbetar organisationernas medarbetare i annoteringsverktyget och i chatt-gränssnittet för att generera finjusteringsdata. Arbetet kan ske både individuellt och i grupp.
- **Reflektion och vidareutveckling av riktlinjer:** AI Sweden håller regelbundet träffar med medarbetarna för att tillsammans reflektera över datagenereringsarbetet för att förbättra riktlinjerna och hela tiden skapa bättre data.
- **Utvärdering av data:** AI Sweden stöder medarbetarna i att arbeta med att utvärdera den data som samlats in. Kan ske både individuellt och i grupp.
- **Intervjuer kring datagenereringsarbetet:** AI Sweden intervjuar medarbetarna för att undersöka hur det känns att generera data och hur arbetssätt och verktyg kan förbättras för att göra deras arbete med datagenerering lättare.

Löpande aktiviteter

Kontinuerliga möten med intern projektgrupp

- Diskutera juridiska frågor.
- Stöd till kommunikatörer i hur man kommunicerar kring initiativet.

- Diskutera eventuella integreringar och hur initiativet påverkar verksamhetens IT-miljö.

Förankringsarbete

Ett projekt av det här slaget kräver kontinuerligt förankringsarbete hos interna och externa intressenter. Det gäller främst medarbetare och ledare i de deltagande organisationerna men även i relation till stödorganisationer, politiker, fackliga organisationer och andra relevanta aktörer.

Utforska hur externa aktörer kan stödja arbetet

Det är mycket möjligt att andra än de deltagande organisationerna kan delta i datagenereringen och utveckling. Organisationer med särskilda uppdrag eller kunskaper inom ett visst område välkomnas att bidra med insikter och förslag på hur initiativet kan utformas för att bli mer relevant, representativt och tillgängligt. Externa aktörer välkomnas också att utvärdera projektets metoder, de data som genereras och hur språkmodellerna betar sig.

Tekniskt arbete

Det kommer naturligtvis också pågå ett stort tekniskt arbete där den centraliserade organisationens personal arbetar med att samla in data, finjustera språkmodellerna, utveckla och förbättra systemet och på ett användarcentrerat sätt vidareutveckla gränssnitt och användarupplevelse. Detta arbete beskrivs inte närmare i denna text.

14. Er interna projektorganisation

Alla deltagande organisationer ska utse ett antal roller som kommer att utgöra en intern projektorganisation. Deras respektive arbete kommer uppgå till högst 10–20% av deras arbetstid beroende på vilken roll de innehar

Beslutsfattare: Den person som kan ta beslut kring användning av resurser, strategiska vägval, förändring av arbetssätt eller andra avgörande beslut.

Intern Projektledare: Den person som ansvarar för att samordna aktiviteter internt, skicka bokningar och boka mötesrum, förmedla kontakter, delta på möten och säkerställa uppdatering och överhörning. Denna roll är viktig för att stödja i utförandet och för att de planerade aktiviteterna organiseras på ett sätt som ni är vana vid.

Datasamordnare: Den person hos er som har översikt över all er data kopplat till projektet och har i uppdrag att samla data, organisera, tillgängliggöra och uppdatera. Denne kommer också att sköta och ansvara för er RAG-databas. Denna

person behöver goda kontakter i organisationen och viss förståelse för ert IT-system och databashantering.

Juridisk kontaktperson: Den person som är kontaktperson för alla juridiska frågor kopplade till projektet och den som är ytterst ansvarig för att er medverkan i projektet rimmar med era juridiska förutsättningar. Det kan handla om datahantering, avtal, licensfrågor, ansvar och att förmedla era juridiska förutsättningar.

Kommunikatör: Den person som sköter och ansvarar för er interna och externa kommunikation kring ert deltagande i projektet.

15. Vilka kommer att delta i datagenereringen?

Användare

En delmängd av organisationernas medarbetare kommer att få testa att jobba med prototypen Svea och har i uppdrag att samtidigt utvärdera gränssnittet och den underliggande språkmodellens beteende. Detta är viktigt för att vi ska hitta brister och svagheter som vi sedan kan generera nya data för att avhjälpa. Utvärderingen är alltså en form av datagenereringsarbete som ska göras av alla i organisationen som använder Svea.

Områdesexperter

De medarbetare som deltar i identifiering av behov och tar fram riktlinjer för att generera data behöver ha förståelse för verksamheten. Därför är det nödvändigt att engagera områdesexperter som kan leda datagenereringen internt, utvärdera data och sätta mål för vad datagenereringen ska åstadkomma. Områdesexpert är vanligtvis en person som har lång erfarenhet inom det aktuella området, har relevant utbildning och har god insikt i verksamhetens uppdrag och strategiska mål.

Exempel:

I etapp 1 har huvudfokus för kommuner legat inom vård- och omsorgsområdet, mer specifikt hemtjänsten. I denna verksamhet räknas så kallade metodutvecklare som handhar och utvecklar den interna dokumentation som ligger till grund för vårdgivarnas arbete som områdesexperter. De har i många fall själva jobbat som sjuksköterskor och har nu en mer strategisk och administrativ tjänst. Svea kommer att få tillgång till en databas med interna dokument som metodutvecklarna samlat. Sedan kan medarbetare kan ställa frågor direkt till Svea och få svar baserat på kommunens egna dokument. På detta sätt slipper de leta efter svar på frågor i en stor och ofta rörig databas och det erbjuder även en kvalitetssäkring då denna metod minskar risken att assistenten svarar felaktigt.

I etapp 1 har vi även fokuserat på de dokument som kallas beslutsförslag inom regionernas nämndsprocess. Relaterat till detta räknas nämndssekreterare, handläggare med lång erfarenhet och ledare inom nämndsprocessen som områdesexperter. Målet är att undersöka hur Svea kan hjälpa användaren att skriva beslutsförslag mer effektivt och till högre kvalitet.

Medarbetare generellt

För många av datagenereringsuppgifterna vi tar fram krävs inte någon specialkunskap inom ett visst område eller särskild expertis. Personer som är vana att skriva och utvärdera text, som är flytande i svenska språket, är noggranna och analytiska och som är kunniga om verksamheten i stort kan vara med och generera mer generella data. Dessa generella data är oerhört viktiga för assistentens flexibilitet och förmåga att hjälpa till i en stor variation av textbaserade arbetsuppgifter.

16. Vad kommer de att göra?

De medarbetare som engageras i datagenereringen kommer att ägna sig åt en rad olika aktiviteter, men huvudfokuset kommer att ligga på att skriva data och på olika sätt utvärdera assistentens beteende.

Data i det här fallet är oftast i formen av frågor och svar. Medarbetarna skriver först relevanta frågor som de vill att assistenten ska kunna svara väl på. Sedan skriver medarbetarna det önskvärda svaret på dessa frågor. Frågor och svar tillsammans blir till så kallade instruktionsdata som sedan används för att träna språkmodellen. Dessa instruktionsdata kommer att lära assistenten hur den ska bete sig och hur medarbetarna vill att den ska svara. Utifrån träningen kan assistenten sedan generalisera sitt kunnande och klarar att svara på många fler frågor av samma slag, inte bara de som medarbetarna skrivit data för. Ju mer data och ju mer varierad den är, desto mer flexibel kommer språkmodellen att bli.

Den viktigaste faktorn i assistentens träning är dock datakvalitet. Det är kvaliteten på data som kommer att avgöra hur kapabel språkmodellen är och hur väl den kan lösa uppgifter. För att säkerställa datakvaliteten kommer den data som genereras behöva utvärderas i fler omgångar och på olika sätt. Områdesexperter och andra medarbetare kommer kontinuerligt att utvärdera varandras data såväl som språkmodellens beteende i syfte att skapa så högkvalitativa data som möjligt.

17. Principer för arbetet

Projektets framgång grundar sig på flera principer som styr hur vi arbetar och fattar beslut:

Skapa värde så tidigt som möjligt

Ett av målen är att deltagande i projektet resultera i direkta nyttor för medfinansiärerna och att projektet ska leverera värde så tidigt som möjligt. Genom detta tillvägagångssätt levereras vinster redan inom projekttiden och säkerställer att projektet är på rätt spår.

Människocentrerad utveckling

Människan står alltid i centrum i all utveckling och i alla aktiviteter. Datainsamlingsmetodiken och assistentens funktionalitet ska designas efter människors förutsättningar och arbetssätt i verksamheterna, inte tvärtom.

Transparens och inkludering

Alla relevanta aktörer, såväl offentliga aktörer som näringslivet och akademien bjuds in att delta i initiativet. Målet är att så många perspektiv som möjligt ska beaktas och att projektet ska gagna alla inblandade parter.

Finansiering genom ingående aktörer

För att säkerställa projektets långsiktiga hållbarhet och engagemang finansierar de ingående aktörerna största delen av utvecklingskostnaden. Detta stärker också ägandekänslan och engagemanget i projektet.

Slutgiltig förvaltning utanför AI Sweden

Även om AI Sweden spelar en central roll i utvecklingen av initiativet ska den långsiktiga förvaltningen, utvecklingen och skalningen ligga hos en annan aktör.

18. AI Sweden och Lindholmen Science Park

AI Sweden är det nationella centret för tillämpad AI och samlar mer än 120 partners från offentlig och privat sektor samt akademi. AI Sweden finansieras av den svenska staten och våra partners, både offentliga och privata. Tillsammans investerar vi i att generera verktyg och resurser för att accelerera användningen av AI för att stärka Sveriges välfärd och konkurrenskraft, och förbättra livet för alla som bor i Sverige. AI Sweden är politiskt neutralt och icke vinstdrivande.

AI Sweden är ett program inom Lindholmen Science Park som bedriver grundforskning och industriell forskning på högsta nivå inom tillämpad AI. Forskningen bedrivs i samverkan med industri, akademi och offentlig sektor samt internationella forskningsaktörer.

Lindholmen Science Park AB är en organisation utan ekonomisk verksamhet och har forskningsorganisationsstatus. Organisationen drivs som ett aktiebolag i vilken bolagsordningen stipulerar att ingen vinst får delas ut.

Lindholmen Science Park AB arbetar utan egen vinning mot visionen att stärka Sveriges konkurrenskraft med fokus på morgondagens mobilitet för människor och gods, genom två parallella uppdrag. Dels utvecklar vi ekosystemet inom Lindholmen Science Parks geografiska område och dels driver vi program och aktiviteter för innovation och forskning.

19. Kontakt

Frågor om projektet

Om ni har allmänna frågor om projektet eller om detaljer i genomförandet är ni välkomna att kontakta **Lucas Ambjörn**, ansvarig för intressentkontakter och förändringsledning inom initiativet.

lucas.ambjorn@ai.se

Anmälan

Om ni vill ta upp dialog om anmälan av er organisation eller om ni behöver vidare förankring i er organisation och vill boka tid för ett möte med er ledning eller beslutsfattare är ni välkomna att kontakta **Jonatan Permert**, projektledare för initiativet och produktägare för Initiativet.

jonatan.permert@ai.se